

Terveisiä Euroopasta: Yhteistyössä on voimaa – ilmastoviisaan maatalouden valtava kansainvälinen verkosto ja muita mahdollisuuksia

26.3.2024

Verkostot ja yhteistyö luovat arvokkaita mahdollisuuksia muun muassa oppimiseen, yhteisöllisyyteen, innovointiin ja vaikuttamiseen. Yhteistyöllä voidaan esimerkiksi kehittää innovatiivisia ratkaisuja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi, vähentää ympäristövaikutuksia, parantaa resurssitehokkuutta ja samalla edistää maatalouden kannattavuutta. Tämä vaatii tiedon ja parhaiden käytäntöjen jakamista ja verkostoitumista.

Useassa hankkeessa on todettu, että parasta antia yrittäjille ovat olleet verkostoituminen ja vertaisoppiminen muiden yrittäjien kanssa. Näitä pyritään hankkeissa aktiivisesti myös mahdollistamaan. Paitsi paikallisten, maakunnallisten ja valtakunnallisten kollegojen kanssa, yhteistyö luo uusia mahdollisuuksia myös laajemmassa mittakaavassa. Joskus kannattaa lähteä merta edemmäs kalaan, ja kansainväliset EU-hankkeet tarjoavat siihen kiinnostavan mahdollisuuden.

Yhtenä ajankohtaisena esimerkkinä maatalousyrittäjille suunnatuista kansainvälisistä hankkeista voidaan ottaa Horisontti-ohjelmasta rahoitettu Climate Farm Demo. Se on jatkoa NEFERTITI-hankkeelle, jossa myös SeAMK oli mukana vuosina 2018 – 2022. Horisontti-ohjelmassa rahoitetaan muun muassa tutkimus- ja innovaatiotoimintaa, jossa työskentelee useita eri toimijoita tai sidosryhmiä yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi (European CAP Network, i.a.). Tämän lisäksi tavoitteena on edistää tiedon ja innovaatioiden vaihtoa (European CAP Network, i.a.). Kansainvälisenkin mittakaavan vertaisoppimiselle on erilaisia kanavia,

joista Climate Farm Demo on hyvä esimerkki. Se on myös matalalla kynnyksellä tavoitettavissa.

Climate Farm Demo

Climate Farm Demo -projektin tavoitteena on Euroopan laajuisen pilottitilaverkoston avulla vahvistaa viljelijöiden osaamista ilmastoviisaiden viljelykäytäntöjen osalta kaikkialla EU:ssa. Keskeisenä mittarina projektissa on tavoite vähentää osallistuvien tilojen kasvihuonekaasupäästöjä projektin aikana 35 %. Tämä edistysaskel kohti hiilineutraalia maataloutta vuoteen 2050 mennessä on kunnianhimoinen askel ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Hankkeen avulla myös nostetaan maatalouden profiilia ilmastokysymysten ratkaisijana. (Suomela, M. & Latvala, H. i.a.)

1500 pilottitilan, muiden viljelijöiden ja neuvontasektorin yhteistyön avulla pyritään nopeuttamaan ilmastoviisaiden viljelykäytäntöjen ja ratkaisujen käyttöönottoa maataloudessa. Tämä tapahtuu sekä viljelijöiden että muiden maatalousalan toimijoiden yhteistyön, koulutuksen, neuvonnan ja tiedonvaihdon kautta. Suomesta hankkeen partnerina on ProAgria Keskusten Liitto ja ProAgria Etelä-Pohjanmaa. (Suomela, M. & Latvala, H. i.a.)

Myös pilottitiloja haetaan parhaillaan, joten nyt on hyvä tilaisuus päästä mukaan. Monta suomalaista tilaa jo löytyy hankkeen kartalta, ja mukavasti varsinkin Etelä-Pohjanmaalta! Climate Farm Demo -hankkeen sivulle kerätään myös tietovarastoa, jossa on haettavissa muun muassa ilmastoviisaan tuotannon ratkaisuja, työkaluja, käytäntöjä ja ohjeita eri kriteereillä. Myös Farm Demo YouTube-kanavaa kannattaa tutkia, sieltä löytyvät edelleen myös NEFERTITI-hankkeen videojulkaisut. Climate Farm Demo jatkaakin aktiivista NEFERTITI-hankkeessa aloitettua työtä uudella, erittäin tärkeällä painopisteellä ja vahvalla verkostolla.

Kuva 1. Erilaiset demotilaisuudet ja pellonpiennarpäivät ovat tärkeä osa vertaisoppimiseen tähtääviä hankkeita. Kuva NEFERTITIn tilaisuudesta Belgiasta 2022 (kuva: Soila Huhtaluhta).

FISSH, TIRE ja Hiiliviljelyn portaat

Ilmastoviisaaseen maatalouteen liittyviä, paikallista yhteistyötä ja osaamista vahvistavia uusia hankkeita ovat esimerkiksi Tulevaisuuden ilmastoviisas ruokajärjestelmä (TIRE), jossa paneudutaan elintarvikealan ja maatilojen välisen yhteistyön vahvistamiseen päästöjen vähentämistyössä, sekä Hiiliviljelyn portaat -koulutushanke. Pysythän kuulolla myös näissä!

Ilmastoasiat ja kestävyys koskettavat toki maatalouden lisäksi muitakin aloja, ja oppimista voi tapahtua myös yli toimialarajojen. Kansainvälisistä hankkeista SeAMKissa uutena alkaa myös ”Food Industry SME’s Sustainability Support and Help” eli FISSH, jonka painopiste on elintarviketeollisuuden PK-yritysten kestävyyden edistämisessä. Näistä pääosa on Etelä-Pohjanmaalla mikroyrityksiä, osalla on myös maataloutta ja esimerkiksi pienimuotoista REKO-myyntiä. FISSH-hankkeen rahoitusohjelma on Interreg Europe, ja myös siinä muilta Euroopan alueilta oppiminen on keskeisessä roolissa. Hankkeen teemoja ovat:

1. Vastuullisuus ja kestävyys osana yritysten liiketoimintastrategiaa
2. Kestävyysnäkökulmat elintarvikkeiden tuotantoprosessissa ja tuotteen arvoketjussa
3. Markkinointi- ja kuluttajanäkökulmat.

(Interreg Europe, 14.3.2024)

Etelä-Pohjanmaalla – Ruokaprovinssissa – koko ruokasektorin yhteistyö on erittäin tärkeää. Voidaankin odottaa, että myös FISSHin kautta löydetään koko ruokasektorin toimintaa ja kestävyyttä edistäviä uusia toimintamalleja, joista on hyötyä myös maataloussektorille.

Euroopassa on käynnissä monia hankkeita ja rahoitusohjelmia, joissa eri toimijat työskentelevät yhdessä maatalouden ja ruokasektorin kestävyyden edistämiseksi. Näiden avulla luodaan foorumeita tiedonvaihdolle, innovaatioille ja kokeiluille, jotka ovat olennaisia uusien ratkaisujen syntymiselle ja leviämiselle myös ilmastokestävyyden näkökulmasta. Yhteistyö on avainsana.

Soila Huhtaluhta
Asiantuntija, TKI
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Euroopasta E-P:lle – vinkkejä Euroopasta suomalaiseen maataloustuotantoonFISSH – Food Industry SME’s Sustainability Support and Help

Lähteet

European CAP Network. (i.a.). *Horizon Europe.* European Commission. https://eu-cap-network.ec.europa.eu/horizon-europe-creating-knowledge-and-innovation-sustainable-agriculture-forestry-and-rural_en

Interreg Europe. 14.3.2024. *FISSH – Food Industry SMEs Sustainability Support and Help*. https://www.interregeurope.eu/fissh

Suomela, M. & Latvala, H. (i.a.) *Climate Farm Demo – Euroopan laajuinen ilmastoviisaan maatalouden pilottitilaverkosto*. ProAgria. https://www.proagria.fi/hankkeet/climate-farm-demo